

VANDRANJE PO ČIČARIJI IN PO IPP

DARIO CORTESE

Sedaj, ko je hladno in ko je zima na vratih, si lahko privoščimo kakšno pot, ki je poleti bolj vroča. Steze od Slavnika do Učke na primer že niso pretirano obiskane, še najmanj pa je na njih Slovencev: kot da smo prezadovoljni s temi tremi skupinami gorá, ki nam pred nosom štrlijo v nebo. Včasih pa ni odveč stopiti iz svojih okvirov — takih ali drugačnih — in obresti kakšno manj znano (in nič manj zanimivo) pot, ki sva jo z Alešem sicer premerila spomladi.

20 UR TRANSVERZALNE HOJE

Čeprav je Čičarija del Istre — in da so hribi tam? —, točneje, njen severni del, ponuja nekaj odličnih možnosti za hribolazenje. Pot od Slavnika do Učke zna biti prav prijetna, če le ni prevročje. Greben Žbevnice se namreč kaj prerad nastavlja močnemu soncu, ki še takemu navdušencu za hojo spravi to muho iz glave, njega pa v senco (če jo po naključju kje najde).

Vseeno pa lahko začnete takole: iz Prešnice greste po prijetni in vsakomur znani poti najprej na Slavnik. Z Alešem, ki je že nekaj časa naznanjal, da že dolgo ni hodil po hribih in je spodbujal vsako idejo o počitku, sva po nevihti med lepim pomladanskim cvetjem počela prav to. Mimo rožnatih navadnih potonik in modrega tržaškega svišča sva šla prek vrha kar direktno skozi hrastov in jesenov gozd

navzdol v Podgorje. Ilirska perunika se je že vsa modra skrivala v zeleni travi.

Iz Podgorja gre Istrska planinska pot (IPP), ki sva se ji odločila slediti, na Kojnik (802 m). IPP, ki poteka od Slavnika do Učke, sicer lahko razdelite v več etap, hoja pa traja skupaj 20 ur.

Ker je edina možnost prenočevanja v koči (pravzaprav v planinsko zavetišče preurejen del stanovanjske hiše) šele v Račji vasi, se spleča s seboj vzeti šotor ali vsaj spalno vrečo. Midva sva svojo najlonsko podrtijo postavila na enem izmed čudovitih travnikov pod Kojnikom. Travnike med seboj omejujejo pasovi dreves in ustvarjajo zares prostorne spalnice.

Naslednji dan je bilo bujenje kljub Aleševim opozorilom, da se pred osmo ne bo premaknil iz spalne vreče, zgodnejše. Ravno prav, da kakšna izmed travniških cvetlic zaželi dobro jutro ob sončnem vzhodu: nedaleč stran od najinega šotora, ki je zaradi nočnega vetra komajda še stal v njemu dostojni obliki, se vidijo rumeni cvetovi Tommassinijeve kozje brade. Tudi jacquinijec ranjak razveseli submediteranskega rastja nevajeno oko: za razliko od rumenih cvetov navadnega ranjaka ima ta vrsta rožnato nadahnjene cvetove.

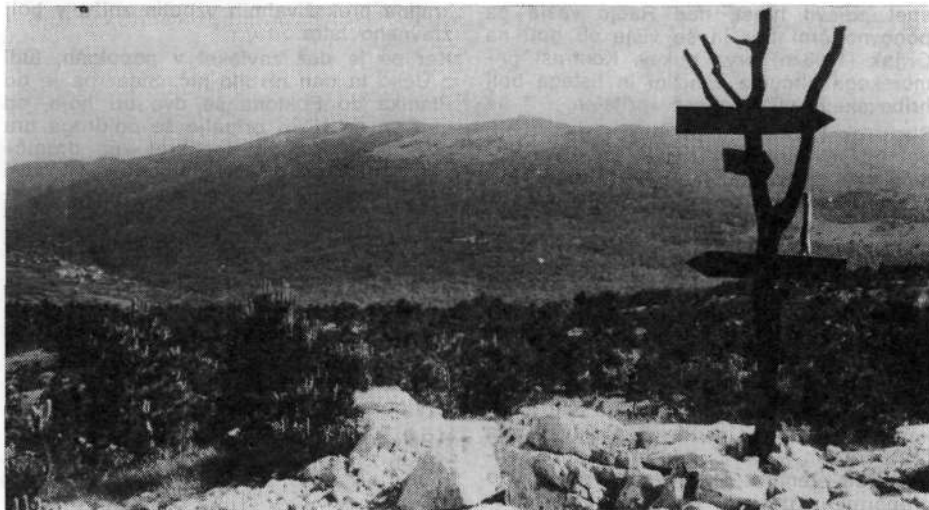
Saj bi se kar sprehajal med cvetočim rastjem, ampak Aleš je začel nekaj godrnjati in treba je bilo izkoristiti priložnost in nadaljevati pot.

UBIRANJE TRAVNATIH POTI

Šotor rešiva muk in se v niti ne tako zgodnjem jutru začneva ozirati proti Kojniku. Slaba ura hoje naju mimo črnih

Račja vas se predstavi

Pogled s Kojnika na Slavnik

borov pripelje na lepo razgleden kucelj. Podgorje je stisnjeno pod široka pobočja Slavnika, malo stran se vzpetine spuščajo proti morju, pred nama pa se kaže dolg travnat greben proti Žbevnici (1014 m). Tukaj se posloviva od zadnjih dreves in začneva ubirati pot med travo gor in dol po valovitem pobočju z lepimi razgledi na bližnji Slavnik in bolj oddaljen Brajkov vrh in Učko. Ilirski peruniki, potonikam in narcisam se zdaj pridruži še navadni zlati koren, ki ga ni težko opaziti, kako se z dolgim svečastim belim socvetjem dviguje nad travnato okolico. Porajajoče se zelenilo trave pa spet popestri navadna jagodasta hrušica s socvetji modre barve.

Vroče je pa res kar precej, čeprav je šele sredina maja. Na vrhu Žbevnice bolj kot malica tekne misel o spustu proti vasi Trstenik. Ponuja se zares lep razgled na vzpetine Čičarije; nisem si mislil, da je pokrajina tukaj tako hribovita in razgibana. Mimo velikih modrih cvetov vrste lana in po kratkem postanku v hladni senci predora nekdanjega zbiralnika za vodo presekava cesto, ki pelje iz Buzeta v Dane in Vodice.

V Trstenik prideva z mislimi na potoke hladne vode. Vendar vas deluje precej zapuščeno (kasneje izveva, da v njej živi le še 11 družin starejših ljudi) in zato z mešanimi občutki o uspehu najinega dejanja potrka na vrata prve hiše, ki pride mimo. Odpre nama dobrodušen starček, ki mu zobje že nekaj časa niso več delali problemov, in do vrha napolni obe čutari. Tadva gotovo nista čisto pri sebi, ko prenašata tole na ramah, si je gotovo mislil, ko sva mu povedala, da greva na Brajkov vrh. »A ča ćete tamo? Tamo su medvjedi!« se v dvomih zasmeji v odgovor.

Saj sploh nisva hotela biti nesramna, zato sva potem le med sabo razpredala, da je verjetno minilo že precej časa, odkar je bil starec nazadnje na vrhu. Sve-toval nama je še, naj si natočiva živo vodo: izvir je le malo stran od vasi ob cesti proti Rašporju in Račji vasi.

MIRNA RAČJA VAS

Prvi kolovoz, ki pod vasjo zavije na levo, naju pripelje do zidanega izvira s streho in dolgim betonskim koritom. Za zaokrožitev prijetne slike je poleg izvira še majhno jezerce. Čudovito! Pijeva hladno vodo in se ozirava nazaj proti pobočjem Žbevnice. IPP tukaj zavije na Gomilo (1000 m) nad Trstenikom in se vrne nazaj dol v vas Rašpor. »Drugič!« rečeva in greva po asfaltni cesti, ki ji ni treba prenašati veliko avtomobilov, mimo vasi Rašpor v Račjo vas (692 m). Naselje je zares račje: na začetku vasi naju pozdravi velik ribnik in tiha idilika tega majhnega naselja v Čičariji. Takoj na začetku vasi je majhna gostilna in planinsko zavetišče, ki ga upravlja Stjepan Živkovič. Tukaj lahko kupite hladno pivo, kakšno 'baso' in podobne osnovnosti (ki se jih nisva branila).

Račja vas je izredno mirna: lastnik te obpotne gostilne pove, da v njej živijo večinoma le še starejši, od poljedelskih rekvizitov pa so v vsej vasi le štirje traktorji, en konj in tri krave. Sredi vasi je tudi vodnjak: nekateri še danes nosijo vodo domov v brentah. Na poročilo, da nama je starec v Trsteniku povedal o medvedih na Brajkovem vrhu, dobiva pomirjevalen odgovor, da je kaj takega nemogoče in da so gori le volkovi...

IPP je zanimiva tudi zaradi spreminjanja drevesnega rastišča. Pod Žbevnico se je

spet pojavil hrast, nad Račjo vasjo pa ponovno črni bor in še višje ob poti na Orljak (1106 m) prva bukev. Kontrast primorskega občutka v nižini in tistega bolj hribovskega višje je prav prijeten.

Skozí gost, zelen in tih bukov gozd vodi pot na vrh Orljaka. Tam iz tal prvič pomoli več skal, medtem ko se z vrha spuščam proti makadamski cesti, ki pelje iz Račje vasi proti Veprincu. Nekaj časa jo obiram, da dohitim Aleša, ki je že razložil nahrbtnik pri odcepu proti Brajkovemu vrhu. Po kratkem vztrajanju »Čakaj, čakaj, ne tako hitro, saj sem šele pol ure tukaj« ga le prepričam, da greva dalje.

Skozí šiirne bukove gozdove, ki se jih je lepo videlo že z Orljaka, in precej sitno malinovje pripelje krajsi vzpon pod Brajkov vrh. Tukaj je na novo zgrajena koča (»Na Koritih«), ki je odprta le ob vikendih. Pod stenami Brajkovega vrha pa je prepotreben izvir, ki hladno žubori v korita, ki so temu predelu dala ime. Ko namakam noge v mrzli vodi in polnim čutare, se ob lepem razgledu na Učko počutim prav zadovoljno.

ORIENTACIJSKO TEKMOVANJE

Skaloplezna bližnjica vodi na Brajkov vrh kar prek skal nad koriti, vrh pa je izgubljen nekje med gosto zaraščenim brinjem.

Ponoči je šotor delal družbo Koči na koritih, naslednji dan pa greva z mislimi in pogledi na Učko dalje. Tistega prijetnega večernega in jutranjega posedanja v hribovskem miru ob kuhanju čaja pa itak ni treba posebej omenjati.

Zdaj IPP izkorišča stare gozdne poti. V bukovem gozdu presenetijo majhni rožnati otočki brezstebelnega ušivca, pot pa gre mimo kamnite Bončičeve hiše proti Planiku (1273 m). Tukaj je dobro ubrati desno označeno pot (to je iti po cesti naprej) in ne levo. O tem sva se koristno prepričala, ko sva lomastila sem in tja, se s kompasom in karto v rokah šla orientacijsko tekmovanje in končno tik pred nevihto pristala pod mogočno bukvi jo med Planikom in sosednjim vrhom brez imena. Pravzaprav je šele vzpon na zadnjega razkril pravi položaj in hkrati ponudil tudi veličasten pogled na sivino bližajoče se nevihte, ki se je plazila izza Planika.

Po štiriurnem vedrenju v šotoru je nekaj sončnih žarkov le okrepilo vero v izboljšanje vremena. Še kratek vzpon na Planik, kjer se z vrha ponuja lep razgled na Učko na eni strani (jug), Reški zaliv in otoke levo (jugovzhodno) od Učke in Risnjak, Snježnik in ostale vzpetine zahodnega Gorskega kotarja na severozahodu. Še Snežnik se vidi v daljavi, pod Planikom pa se razprostirajo gosti bukovi gozdovi Čičarije. Na jugozahodu se po-

krajina prek živahnih vzpetin zniža v bolj zravnano Istro.

Ker se je dež zavlekel v popoldan, tudi z Učko ta dan ni bilo nič. Sicer pa je od Planika do Poklona še dve uri hoje, od tam pa na Učko pripelje še poldruga ura pešačenja. Kot že dostikrat »pa drugič« sva ubrala nenačrtovano pot proti vasi Brest, zašla, jo spet našla in se, obirajoča vse dežne kaplje po številnih ovinkih v grmovju in hostah, malo mokra znašla v Lupoglavu.

Vlak proti Divači je odpeljal s postaje ravno takrat, ko sva pomolila nos vanjo. Ampak saj je vseeno! Saj pride naslednji!

Priporočljiva literatura o Čičariji:

Poljak Ž. 1986. Planine Hrvatske. Zagreb, Planinarski savez Hrvatske, s. 327—339.

Poljak, Ž. 1967. Učka i istarske planine. Zagreb, Planinarski savez Hrvatske.

Sakoman, J. 1988. Istarski planinarski put. Vodničnik poti. PD Željezničar, Zagreb, Trnjanska cesta 5/B.

Lukšić, D. 1989. Nova planinarska kuća na Čičariji. Naše planine 41 (1989) 9—10, s. 219—221.

BELEŽKA

NA ROB ALPINISTIČNEMU DEJANJU

GRINGO

BOJAN POČKAR

Ja, pa je res skrajni čas, da nama uspel Vreme je lepo, napoved tudi, počutiva se dobro in mirna sva. Torej?

Pa vseeno ni vse tako. V sedmih urah, kolikor sva potrebovala do pod vstopa v steno, se je vreme vztrajno kvarilo in ko sva na zatonu dneva ravno napravljena za plezanje, začne snežiti in v naslednje pol ure se razdivja prava snežna nevihta.

Pravzaprav sva se odločila že spodaj: splezala bova, pa naj se zgodi karkoli! Dovolj sva se že ukvarjala s to steno, načrtovala, bila tukaj pred dvema mesecema in obrnila zaradi nemogočih razmer; in sedaj sva zopet tu in sedaj ni sile, ki bi naju ustavila. Kaj res ne? O tem ne govoriva, samo del dvoma je v naju obeh in v podzavesti se bojiva, da se bo vreme zares pokvarilo. Toda ko bova to ugotovila, bova že visoko — in kaj potem!

Plezava hitro, nenavezana, po najstrmejših odstavkih ledu celo divje; ko si polno zaposlen, ne utegneš razmišljati. In če